

สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่มีการบริหารงานของครูใหญ่ โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับเรื่อง หลักการบริหารและการจัดดำเนินงานในโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อนำเสนอเป็นแนวทางในการปรับปรุง การจัดการบริหารโรงเรียน การจัดการอบรมในวิชาบริหารโรงเรียนให้กับครูใหญ่ หรือผู้ที่จะเตรียมเป็นผู้บริหารโรงเรียนต่อไป และเพื่อเป็นแนวทางในการที่จะพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรการสอนวิชาการบริหารโรงเรียน ในสถาบันฝึกหัดครู

การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นคว้าเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักการและวิธีการบริหารงานในโรงเรียน จากตำรา เอกสาร และการวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสัมภาษณ์ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียน เพื่อรวบรวมเป็นแนวทางในการจัดทำแบบสอบถามในแบบสอบถามเป็นคำถามให้ครูแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักและวิธีดำเนินการบริหารงาน แบ่งออกเป็นหมวดหมู่ของคำถามดังนี้

- สถานภาพของโรงเรียน และตัวครู
- ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการบริหารโรงเรียน
- ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดและการดำเนินงานในโรงเรียน

แบบสอบถามที่จัดทำแล้ว ได้นำไปทดลองใช้กับอาจารย์ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 10 คน แล้วนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาแก้ไขปรับปรุงใหม่อีกครั้งหนึ่ง จึงได้นำออกใช้กับประชากร

ประชากรที่เลือกมาเป็นครูชายหญิงในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่มีนักเรียนตั้งแต่ 700 คน ถึง 1500 คน รวมเป็นโรงเรียนที่ใช้ทำการวิจัย 25 โรงเรียน ประชากรที่นำมาทำการวิจัยมีจำนวนทั้งสิ้น 242 คน เป็นชาย 79 คน

เป็นหญิง 163 คน

การเสนอและวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย และ
วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาการยอดของค่าตอบ คัดสินข้อมูลควยฐานนิยม

ผลการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม สามารถสรุปเป็นผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ความเห็นของครูที่แสดงให้เห็นว่า ครูมีความเข้าใจเป็นแนวเดียวกันในเรื่อง
หลักการบริหารโรงเรียน ในหัวเรื่องต่อไปนี้

- 1.1 การวางโครงการในโรงเรียน
- 1.2 ระยะเวลาของโครงการ
- 1.3 วัตถุประสงค์ของการประชุมครู
- 1.4 การปฏิบัติงานเมื่อได้รับมอบหมาย
- 1.5 การควบคุมการทำงานของครูใหญ่
- 1.6 ผู้ที่รับผิดชอบเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในโรงเรียน
- 1.7 วิธีที่ครูใหญ่ควรปฏิบัติต่อความคิดริเริ่มของครู
- 1.8 การปรับปรุงหลักสูตร
- 1.9 ผู้มีหน้าที่ในการทำโครงการสอน
- 1.10 การจัดการสอนในโรงเรียน
- 1.11 ศึกษาพิเศษ
- 1.12 การเลือกแบบเรียน
- 1.13 การจัดสอนชั้นตัวประโยค
- 1.14 วิธีการรับนักเรียนใหม่
- 1.15 เกณฑ์การจัดนักเรียนเข้าชั้นเรียน
- 1.16 การปกครองนักเรียน

- 1.17 การช่วยนักเรียนที่มีปัญหา
- 1.18 การเลื่อนชั้นนักเรียน
- 1.19 การคัดเลือกครู
- 1.20 การจัดครูเข้าสอนในชั้นเรียน
- 1.21 การช่วยครูให้มีสมรรถภาพในการสอน
- 1.22 การพิจารณาเลื่อนเงินเดือนครู
- 1.23 ความเข้าใจในเรื่องระเบียบปฏิบัติราชการ
- 1.24 การจัดงบประมาณในโรงเรียน
- 1.25 การใช้แหล่งวิชาในท้องถิ่น
- 1.26 การสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่น
- 1.27 การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง
- 1.28 ลักษณะของการเป็นผู้นำของผู้บริหาร
- 1.29 บรรยากาศในการทำงาน
- 1.30 ความสัมพันธ์ในหมู่ครูในโรงเรียน

2. ความเห็นของครูที่แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจที่แตกต่างกันในเรื่องหลักการ
บริหารโรงเรียน ในหัวข้อเรื่องต่อไปนี้

- 2.1 การสั่งการและการมอบหมายงาน
- 2.2 การรับทราบปัญหาที่เกิดขึ้นของครูใหญ่
- 2.3 การเสนอความคิดเห็นเริ่มในการปฏิบัติงาน
- 2.4 การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร
- 2.5 การนำหลักสูตรมาใช้ในการสอน
- 2.6 การวางโครงการสอนที่ดี
- 2.7 ระยะเวลาในการวางโครงการสอน
- 2.8 ประโยชน์ที่ได้จากผลการสอบของนักเรียน

- 2.9 การออกกฎข้อบังคับของโรงเรียน
  - 2.10 การลงโทษและการกำหนดโทษนักเรียน
  - 2.11 การช่วยนักเรียนที่มีปัญหา
  - 2.12 การคัดเลือกครูใหม่
  - 2.13 ระเบียบต่าง ๆ ในการปฏิบัติราชการ
3. ความเห็นของครูที่แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจที่ถูกต้องตามหลักการบริหารโรงเรียน ในหัวเรื่องต่อไปนี้ เรียงตามลำดับร้อยละของความเห็น
- 3.1 ความเห็นของครูร้อยละ 90 ขึ้นไป ที่มีความเข้าใจถูกต้องตามหลักการบริหารโรงเรียน
    - 3.1.1 การปฏิบัติงานเมื่อได้รับมอบหมาย
    - 3.1.2 วิธีการที่ครูใหญ่ควรปฏิบัติต่อความคิดริเริ่มของครู
    - 3.1.3 เกณฑ์การจัดชั้นเรียน
    - 3.1.4 การเลื่อนชั้นนักเรียน
  - 3.2 ความเห็นของครูร้อยละ 80 ขึ้นไป ที่มีความเข้าใจถูกต้องตามหลักการบริหารโรงเรียน
    - 3.2.1 ผู้รับผิดชอบเมื่อมีปัญหาก่เกิดขึ้นในโรงเรียน
    - 3.2.2 คีตษานีเทศก
    - 3.2.3 เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกครูใหม่
    - 3.2.4 การเลื่อนเงินเคื่อนครู
  - 3.3 ความเห็นของครูร้อยละ 70 ขึ้นไป ที่มีความเข้าใจถูกต้องตามหลักการบริหารโรงเรียน
    - 3.3.1 วิธีวางโครงการในโรงเรียน
    - 3.3.2 ระยะเวลาในการวางโครงการ
    - 3.3.3 วัตถุประสงค์ของการประชุมครู

- 3.3.4 วิธีควบคุมการทำงานของครูใหญ่
- 3.3.5 การเลือกแบบเรียน
- 3.3.6 การปกครองนักเรียน
- 3.3.7 การช่วยนักเรียนที่มีปัญหา
- 3.3.8 การจัดครูเข้าสอนในชั้นเรียน
- 3.3.9 การช่วยให้ครูมีสมรรถภาพในการสอน
- 3.4 ความเห็นของครูร้อยละ 60 ขึ้นไป ที่มีความเข้าใจถูกต้องตามหลักการบริหารโรงเรียน
  - 3.4.1 วิธีปรับปรุงหลักสูตร
  - 3.4.2 การทำโครงการสอน
  - 3.4.3 การจัดการสอบ
  - 3.4.4 กฎและระเบียบปฏิบัติราชการ
  - 3.4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้ปกครอง
  - 3.4.6 ลักษณะของครูใหญ่ที่ถูกต้อง
  - 3.4.7 บรรยากาศของการทำงาน
- 3.5 ความเห็นของครูร้อยละ 50 ขึ้นไป ที่มีความเข้าใจถูกต้องตามหลักการบริหารโรงเรียน
  - 3.5.1 การวางโครงการในโรงเรียน
  - 3.5.2 การจัดงบประมาณ
  - 3.5.3 ความสัมพันธ์ในหมู่ครู

จากผลการวิจัยจะชี้ให้เห็นว่า ถึงแม้ความเห็นของครูจะแสดงถึงความเข้าใจที่ถูกต้องตามหลักการบริหารโรงเรียนก็ตาม แต่ก็ยังแสดงให้เห็นว่ายังมีครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ไม่เข้าใจในหลักการบริหารเหล่านี้อีกเป็นจำนวนไม่น้อย

4. ความเห็นของครูที่แสดงให้เห็นถึงความไม่เข้าใจในหลักการบริหารโรงเรียน
ในหัวเรื่องต่อไปนี้

- 4.1 ความเห็นของครูร้อยละ 70 ขึ้นไป ที่มีความไม่เข้าใจถูกต้องตาม
หลักการบริหารโรงเรียน
  - 4.1.1 การช่วยนักเรียนที่มีปัญหา
- 4.2 ความเห็นของครูร้อยละ 60 ขึ้นไป ที่มีความไม่เข้าใจถูกต้องตาม
หลักการบริหารโรงเรียน
  - 4.2.1 การจัดการสอนในโรงเรียน
  - 4.2.2 การนำผลการเรียนของนักเรียนมาใช้
  - 4.2.3 เกณฑ์การรับนักเรียนใหม่
- 4.3 ความเห็นของครูร้อยละ 50 ขึ้นไป ที่มีความไม่เข้าใจถูกต้องตาม
หลักการบริหารโรงเรียน
  - 4.3.1 การมอบหมายงาน
  - 4.3.2 การเสนอความคิดริเริ่มงาน
  - 4.3.3 การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร
  - 4.3.4 การนำหลักสูตรมาใช้
  - 4.3.5 การวางโครงการสอน
  - 4.3.6 การวัดผลการเรียนรู้
  - 4.3.7 การคัดเลือกครูใหม่
- 4.4 ความเห็นของครูร้อยละ 40 ขึ้นไป ที่มีความไม่เข้าใจถูกต้องตาม
หลักการบริหารโรงเรียน
  - 4.4.1 การรับทราบปัญหาที่เกิดขึ้นของครูใหญ่
  - 4.4.2 การปกครองนักเรียน
  - 4.4.3 การลงโทษนักเรียน

4.5 ความเห็นของครูร้อยละ 10 ขึ้นไป ที่มีความไม่เข้าใจถูกต้องตาม หลักการบริหารโรงเรียน

4.5.1 ระเบียบปฏิบัติราชการ

จากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ยังมีครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ไม่เข้าใจหลักการ
บริหารโรงเรียนเป็นจำนวนมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

เรื่องของการบริหารโรงเรียนในปัจจุบันได้เริ่มมีการแก้ไขปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ
มากยิ่งขึ้น เพราะผู้นำทางด้านการศึกษาได้มองเห็นแล้วว่า การบริหารที่อ่อนแอและนิเทศ
การศึกษาที่ไร้จุดหมาย เลื่อนลอย จะเป็นสิ่งบั่นทอนให้การวัดค่าเินการศึกษาเป็นไปอย่างไม่
สมบูรณ์ และไม่ได้อุณหภูมิที่ดีและเปิดโอกาสให้มีการสูญเสียไปอย่างมาก การบริหารการศึกษา
ในปัจจุบัน ผู้บริหารจำต้องอาศัยหลักวิชาและข้อมูลความจริงต่าง ๆ ในการตัดสินใจ
วางแผนงาน และปรับปรุงคุณภาพงาน เพราะแต่เดิมผู้บริหารใช้ระบบสามัญสำนึก มี
จินตนาการไปตามบุคลิกภาพของผู้นำ ซึ่งเป็นกรยากที่จะให้การบริหารมีประสิทธิภาพและ
บรรลุถึงเป้าหมาย ดังนั้นในการบริหารการศึกษาจึงได้มีการคิดแก้ไขปรับปรุง นำเอาหลัก
วิชาต่าง ๆ เข้ามาใช้ ซึ่งได้แก่ การวางวัตถุประสงค์ นโยบาย และแผนงาน การจัด
องค์การ การปรับปรุงงาน การวัดผลงาน การบริหารงานบุคคล มีการใช้หลักมนุษยสัมพันธ์
การบำรุงขวัญ การปรับปรุงการเป็นผู้นำ เป็นต้น การปรับปรุงดังกล่าวจะคงเป็นขบวนการ
ของความร่วมมือของบุคคลทุกฝ่าย นับตั้งแต่ผู้บริหารการศึกษา เจ้าหน้าที่ศึกษานิเทศก์
ครูใหญ่ ครู และบุคคลในชุมชน เพื่อพัฒนาผู้ที่สามารถในอาชีพไว้เป็นประโยชน์ในการ
ปฏิบัติงานต่อไป

ขอเสนอแนะต่อสถาบันฝึกหัดครู

สถาบันฝึกหัดครูยอมเป็นสถาบันแห่งแรกที่ทำให้ความรู้และทักษะต่าง ๆ ตลอดจนปลูกฝังทัศนคติที่พึงประสงค์แก่ผู้ที่จะเป็นครู ให้มีความสามารถในการสอนให้ดีที่สุด ให้เป็นบุคคลที่มีความเข้าใจในหลักการ และวงการศึกษามากที่สุด ดังนั้น หลักสูตรในการฝึกหัดครู จึงต้องมีการปรับปรุงใหม่ในใจว่า จะเตรียมครูที่เฟรียบพร้อมออกไป ผู้ที่จะออกไปเป็นครู มิใช่จะมีความรู้ในทางค่านิชาการเท่านั้น แต่จะต้องมีความรู้ในค่านหลักการ และวิธีการปฏิบัติในการอยู่รวมกันด้วย ดังนั้น จึงขอเสนอแนะไว้ดังนี้

หลักสูตรที่จัดให้แก่ผู้เรียนในสถาบัน ควรจะมีวิชาที่เกี่ยวกับหลักการบริหารและวิธีจัดดำเนินงานในโรงเรียนให้เข้มแข็ง ไม่ควรจะเน้นให้เฉพาะแก่ผู้ที่เรียนในสาขาบริหารเท่านั้น แต่ควรจัดเป็นหมวดวิชาที่นักเรียนฝึกหัดครูทุกคนควรได้เรียนได้รู้ ได้ฝึกหัด เพราะมีใจว่าทุกคนจะออกไปเป็นผู้บริหารเท่านั้นที่ควรรู้ ผู้ที่ถูกบริหารก็ควรจะได้รู้และได้เข้าใจด้วย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมและก่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารก็เข้าใจในบทบาทของตน และในขณะที่เดียวกันผู้ที่อยู่ใต้มงคัมบัญชาหรือผู้ร่วมงาน ก็เข้าใจในบทบาทที่จะปฏิบัติต่อกัน ซึ่งวิธีนี้จะเป็นประโยชน์ในค่านการนำหลักวิชามาใช้ได้ถูกต้อง และก่อให้เกิดการพัฒนาในการปฏิบัติงาน

เพื่อการปรับปรุงคุณภาพของผู้ที่จะออกไปปฏิบัติหน้าที่ครูนั้น ในเนื้อหาวิชาบริหาร การศึกษาที่จะจัดสำหรับนักศึกษาในสถาบันฝึกหัดครู ควรจะมีรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้รวมอยู่ด้วย คือ

1. หลักการบริหาร และการจัดโรงเรียน
2. วิธีการนำหลักสูตรมาใช้
3. การปกครองนักเรียน
4. การจัดการสอนในโรงเรียน
5. การนำผลการเรียนของนักเรียนมาใช้
6. เกมที่การรับนักเรียนใหม่

4. ทำงานให้มีลักษณะเป็นผู้นำที่ดี ในการปฏิบัติงาน
5. วางโครงการอบรมครูในโรงเรียน ทั้งที่เป็นครูเก่า และครูใหม่

ครูที่อยู่มานานแล้วก็ควรจะให้มีการพบปะกันเพื่อชี้แจงหรือย้ำถึงวัตถุประสงค์ และนโยบายของโรงเรียน วิธีการปฏิบัติงานที่ดี การปรับปรุงคุณภาพทั้งในค่านส่วนตัว และในค่านการงาน ตรวจสอบความยังมีผู้ใดที่ยังมีทัศนคติ และการปฏิบัติงานยังไม่ดีพอ ก็ควรจะช่วยเหลือให้ครูเหล่านั้นได้รู้ ได้เห็น ได้เข้าใจ เกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติงานในโรงเรียน ทุก ๆ ด้าน

ค. ในการฝึกอบรมครูใหม่ ครูที่เข้ามาปฏิบัติงานในโรงเรียนที่เป็นครูใหม่ ครูใหญ่ควรจะได้จัดการปฐมนิเทศในเรื่องที่เกี่ยวกับนโยบาย และวัตถุประสงค์ของโรงเรียน วิธีการปฏิบัติงานในโรงเรียน การอยู่รวมกัน เพื่อให้ครูใหม่เหล่านั้นมีทัศนคติที่ดีต่อหน่วยงาน และมีกำลังใจในการทำงาน ในขณะที่เดียวกันก็มีความเข้าใจ และแนวในการที่จะปฏิบัติงานไปในแนวเดียวกัน ซึ่งจะ เป็นผลให้การบริหารงานของโรงเรียนราบรื่น และได้ผลที่มีประสิทธิภาพสูง เนื้อหาที่ครูใหญ่ควรจะใช้ในการอบรมครู ควรจะได้แก่

1. หลักการ และวิธีการดำเนินงานบริหารโรงเรียน
2. การพัฒนาและการนำหลักสูตรมาใช้
3. การจัดการ เรียนการสอนในชั้นเรียน
4. การปกครองนักเรียน
5. การช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา
6. ความสัมพันธ์อันดีระหว่างครู
7. การติดต่อกับผู้ปกครอง และชุมชน
8. ระเบียบปฏิบัติราชการ

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะทำการวิจัยต่อไป

ในการวิจัยที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ทำการอยู่ในวงจำกัด และเป็นการวิจัยที่ทำ
 ต่อจากการวิจัยของผู้อื่น คือมีผู้ที่ได้ทำเกี่ยวกับเรื่องการสำรวจความเข้าใจในการบริหาร
 งานของครูใหญ่ ในระดับโรงเรียนประถมศึกษา ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้จึงได้ทำการสำรวจ
 ความเห็นและความเข้าใจของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการบริหารงานของครูใหญ่ ซึ่ง
 เป็นการวิจัยที่เป็นในเรื่องเดียวกัน แต่ใช้ประชากรต่างกัน และแบบสอบถามแตกต่างกัน
 ดังนั้น ในการดำเนินการวิจัยต่อไป เห็นว่าถ้าได้ขยายขอบเขตของการวิจัยได้กว้างขวาง
 ออกไป และใช้หลักทางวิชาการเข้าวิเคราะห์ให้สามารถตัดสินออกมาได้ว่า ที่การบริหาร
 งานโรงเรียนของเราในปัจจุบันนี้ ยังมีจุดอ่อนอยู่ตรงที่ใดแล้ว อาจจะช่วยให้การแก้ไข
 ปรับปรุงได้ตรงเป้าหมายยิ่งขึ้น